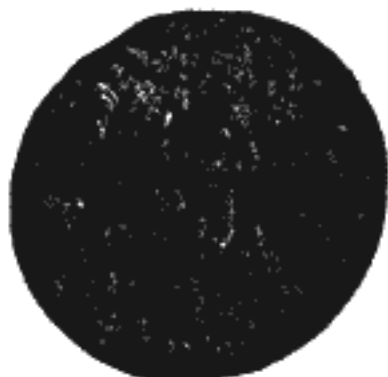

ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΠΡΟΟΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΞΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΒΛΑΧΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ, ΔΕ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ
ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΒΙΖΟΥΚΙΔΟΥ
ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ,
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΓΝΟΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΚΟΝΤΟΠΑΝΟΥ
ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ

ΕΒΡΑΒΕΥΘΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ
ΕΝ ΤΗ, ΙΕΡΑ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ

ΕΤΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ
1936

Ε.Υ.Δ. της Κ.ε.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Πᾶνος Ἱερομνήμων

Ἡ δόλογραφος διαθήκη του

Ἐν Βενετία τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1691

Ἐχρώστης εἶναι κάθε εὐσεβῆς Χριστιανὸς νὰ συλλογίζεται καὶ νὰ προμελετᾷ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του καὶ διὰ νὰ εἶναι ὁ θάνατος κοινὸς εἰς ὅλους καὶ τόσον βέβαιος ὅσον εἶναι ἀβέβαιος ἢ ὄρα ὁποῦ ὡς γοργὸς κλέπτης ἔξαφνα ἔρχεται, πρέπει τοῦ καθ' ἑνὸς νὰ προετοιμάζεται καὶ νὰ τὸν ἀναμένῃ, διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ ὁ Πᾶνος Ἱερομνήμων ὁ ἐξ Ἰωαννίνων φθᾶσας εἰς ἡλικίαν γῆρατος καὶ συλλογιζόμενος τὴν ἀβεβαιώτητα τούτης τῆς προσκαιροῦ καὶ ματαίας ζωῆς καὶ τὸ ἄωρον τοῦ θανάτου, εἰς καιρὸν ὁποῦ χάριτι Χριστοῦ, ἔχω ὑγιῆ τὸν νοῦν, τὰς αἰσθήσεις καὶ τὴν διάνοιαν (ἂν καλὰ καὶ τὸ σῶμα νὰ ἐνοχλεῖται ἀπὸ τοὺς πόνους τῆς ἀρθρίτιδος) ἀποφάσισα καὶ μὲ τὸ ἴδιόν μου χέρι γράφω τὴν παροῦσαν διαθήκην καὶ ὑστερινὴν μου θέλησιν, τὴν ὁποίαν θέλω ἐγχειρήσῃ τοῦ περιφανοῦς κυρίου Φραγκίσκου Βελλάνου δημοσίου νοταρίου* διὰ νὰ ἔχη νὰ τὴν ἀνοίξῃ καὶ νὰ τὴν δημοσιεύσῃ (διὰ τὸ κῆρος καὶ βεβαιώσιν της κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς Βενετίας) ἐκοῖνον τὸν καιρὸν ὅταν ὁ πλάστης μου Θεὸς διωρῖσῃ τὸν χωρισμὸν τῆς ἀμαρτωλῆς μου ψυχῆς ἀπὸ τὸ γήϊνον φθαρτὸν καὶ μεμολυσμένον μου σῶμα, ἀνατρέπων διαλύων καὶ ἀκυρῶν ἅπασαν ἄλλην μου διαθήκην ἢ ὀρδινίαν, ἐγγραφον ἢ ἄγραφον ποῦ ἤθελε φανισθῆ καμομένη προτύτερα (ἂν καλὰ καὶ βέβαια δὲν ἔχω ἄλλην καμομένην) ἀλλὰ θέλω μόνον ὅτι ἡ παροῦσα νὰ ἔχη τὸ κῆρος καὶ δύναμιν διὰ νὰ τελειωθῶσι καὶ νὰ ἀναπληρωθοῦσι σωστᾶ καὶ ἀκέραια, ὅλαις μου αἱ παραγγε-

1) Βιβλίον Διαθηκῶν Συμβολαιογράφου Φραγκίσκου Βελλάνου (Κρατικὸν Ἀρχεῖον Βενετίας, φάκελλος ἀρ. 1051). Τὸ παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ κοινότητι (Busta 19 ἀρ. 257) διατηρούμενον Ἰταλιστὶ ἀντίγραφον, εἶναι πιστὴ μετάφρασις ἐκ τῆς ἐλληνικῆς, τῆς παρούσης διαθήκης, ἣν καὶ δημοσιεύομεν ὡς ἀκριβῶς ἔχει ἐν τῷ αὐθεντικῷ πρωτοτύπῳ.

2) Συμβολαιογράφου.

λίας καὶ ὀρδινίαις (καθὼς ἔμπροσθεν διατάσσω, παραγγέλω καὶ γράφω) ἀπαρασάλευτα. Πρῶτον παραδίδο τὴν ἁμαρτωλήν μου ψυχὴν εἰς τὸ ἄπειρον ἔλεος καὶ ἀνείκαστον φιλανθρωπίαν τοῦ ποιητοῦ καὶ πλάστου τῆς Θεοῦ, προστρέχων ὅλη ψυχῇ καὶ διανοίᾳ εἰς τὰ φιλάνθρωπα σπλάχνα τῆς κυρίας μου καὶ ὑπερευλογημένης κεχαριτωμένης ἀει Παρθένου Μαρίας καὶ εἰς τὰ τάγματα τῶν ἑπουρανίων ἀγγέλων καὶ τὰ συστήματα ὄλων τῶν ἁγίων, παρακαλῶν καὶ δουλοπρεπῶς ἱκετεύων, νὰ παρασταθοῦσιν εἰς ἐκείνην τὴν φοβερὰν ὥραν τοῦ θανάτου, διὰ μεσιτεύσουσι καὶ νὰ πρεσβεύσουσι πρὸς τὸν ἑλεήμονα Θεόν, διὰ τὴν ἄφεσιν καὶ συγχώρησιν τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν καὶ ὅπως κατατάξῃ τὴν ψυχὴν μου ἐν τόπῳ ἀνέσεως καὶ ἀναπαύσεως, καταξιῶν με τῆς θείας μακαριότητος.

Δεύτερον, ἀφήνω συγχώρησιν ὄλων τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν καὶ μάλιστα ἐκείνων, ὅπου μὲ ὅποιας λογῆς τρόπον, λόγῳ ἢ ἔργῳ μὲ ἐβλάψασιν, εἰς τὸν ὅμοιον τρόπον καὶ ἐγὼ παρακαλῶ ὄλους καὶ ζητῶ ἀπὸ ὄλους τὴν συγχώρησιν καὶ ἐξόχως ἀπὸ ἐκείνους ὅπου ἀφρόνως λόγῳ ἢ ἔργῳ ὅπωςδήποτε ἐβλάψαν καὶ παρακαλῶ τὴν θείαν εὐσπλαχνίαν νὰ συγχωρέσῃ ὄλων τῶν καὶ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ.

Τρίτον, θέλω καὶ παραγγέλω νὰ θαφθῇ τὸ λείψανόν μου εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Μεγαλομάρτυρος Ἁγίου Γεωργίου εἰς τὸν τόπον ποῦ μοῦ ἐσυχώρησε τὸ σεβάσμιον Καπίτουλο¹, νὰ κτίσω τὴν ἄρκα² μου, ἐκεῖ ὅπου ἐτάφη τὸ λείψανον τοῦ κυρ Μπαλλάνου ἀδελφοῦ μου καὶ ἂν δὲν προφθάσω ἐγὼ ζῶντας νὰ τὴν κτίσω, νὰ τὴν κάμουν οἱ ἐπίτροποί μου μὲ ἐδικὴν μου ἐξοδίαν.

Τέταρτον, παραγγέλω ὅτι εὐθὺς ποῦ μοῦ συνέβη ὁ θάνατος πρὶν τῆς κηδείας μου ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους μου, ἀντάμα μὲ τὸν Πανιερότατον Φιλαδελφείας καὶ ἕναν ἐφημέριον, νὰ διαμοιράσουν εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον ἀπὸ τὸ ἔχη μου, εἰς πτωχοὺς ἄνδρας καὶ γυναῖκας τοῦ ῥίτου³ μας δουκάτα πεντακόσια, δίδοντες τῶν πτωχῶν ποῦ γερίζουν ζητούντας, ἀπὸ δουκάτο μισὸ τοῦ καθενός, τόσον ἀνδρῶν ὅσον καὶ γυναικῶν καὶ τῶν παιδίων ἀπὸ λίτραν⁴ μίαν καὶ τὰ λοιπὰ νὰ τὰ διαμοιράσουσι σὲ πτωχοτάτους φαμηλήταις ἄνδρας καὶ γυναῖκας ὅπου δὲν συνηθίζουν νὰ πηγαίνουν ὀλόγυρα ζητώντας, τὸ περισσότερον ἀπὸ δουκάτα πέντε κάθε φαμελίτο καθὼς φανησθῇ ἀρμόδιον τῶν προσηρημένων μοιραστάδων, παραγγέλλοντας

1) Ὁ Σύλλογος τῶν 40 καὶ προσθήκης.

2) Λάρναξ, τύμβος.

3) Δόγματός μας.

4) Τὸ 1/8 τοῦ δουκάτου.

τῶν πτωχῶν νὰ παρακαλοῦσι τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ τῶν γονέων μου καὶ ἀδελφῶν μου καὶ ἂν δὲν τύχη ἀρχιερεὺς, νὰ τὰ διαμοιράσῃ ὁ ἐπίτροπος μὲ δύο ἡμερῖους.

Ἐον παραγγέλω νὰ δώσουν οἱ ἐπίτροποί μου τῶν αἰδεσιμοτάτων ἱερέων τοῦ Σ. σοβέρου¹ δουκάτα πενήντα διὰ νὰ συντροφεύσουν τὸ λείψανόν μου μὲ τὸ Καπίτολόν² τους (καθῶς συνηθίζουν) εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον καὶ ἀκόμη νὰ τοὺς δώσουν ἄλλα δουκάτα τρηάντα νὰ εἰποῦσι τόσαις λειτουργίαις κατὰ τὴν γνώμην μου, ὅλα δ. 80. — Ἐον ἀκόμη παραγγέλω ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους μου ἀντάμα μὲ τὸν αἰδεσιμ. Κουράτον³ τοῦ Στο Σοβέρου, δύο ἡμέραις ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατόν μου νὰ διαμοιράσουσιν εἰς τοὺς πτωχοτάτους Ἰταλοὺς τῆς γειτονίας δουκάτα ὀγδοῆντα διὰ ψυχικὴν μου σωτηρίαν καὶ τῶν γονέων μου καὶ ἀδελφῶν μου δ. 80. — Ἐον Καὶ εἰς τὴν Καπέλλα⁴ τῆς Ὑπεραγίας Θεοῦ ὀνομαζομένης δέλα Πάτζε⁵ στὸν Σ. Ντζουάνε ε Πάολο⁶ ἀφίνω δουκάτα 60. Καὶ τῶν ὀσιωτάτων ἱερομονάχων ποῦ ἡμερεύουν ἐκείνην τὴν Καπέλλα νὰ τοὺς δώσουν δουκάτα τριάντα διὰ νὰ εἰποῦσι τόσαις λειτουργίαις διὰ ψυχικὴν μου σωτηρίαν καὶ τῶν γονέων μου καὶ τῶν κεκοιμημένων συγγενῶν μοι εἰς τὸ ἀλτάρι⁷ τῆς Θεοτόκου, ὅλα δ. 80. — Ἐον ἀφίνω εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῶν Ῥωμαίων δουκάτα τετρακόσια νὰ ἐξοδευθοῦν εἰς ζωγραφίαν τῆς ἐκκλησίας διὰ ψυχικὴν μου σωτηρίαν καὶ τῶν ἄνωθεν, δ. 400. — Ἐον ἀφίνω τοῦ πανιερωτάτου μας Φιλαδελφείας δουκάτα ἑκατὸν καὶ τῶν τριῶν ἡμερῖων τοῦ ἁγ. Γεωργίου δουκάτα ἑξήντα, ἀπὸ δουκάτα εἴκοσι καθ' ἑνὸς καὶ τῶν τριῶν προεφημερίων δουκάτα σαράντα πέντε, πρὸς δουκάτα δέκα πέντε καθ' ἑνὸς καὶ ἑνὸς ἱεροδικίου δ. 15, νὰ συλλειτουργήσουσι σὲ καιρὸν ἑνὸς χρόνου μίαν φορὰν τὴν ἑβδομάδα τὴν ἡμέραν ἐκείνην ποῦ μοῦ τύχη ὁ θάνατος ὅποια μέρα λάχη καὶ νὰ ψάλλουσι τὸ τρισάγιον καὶ συγχωρητικαῖς εὐχαῖς ἀπάνου εἰς τὸ μνημῆμά μου, μνημονέβωντες ἅπασαν φορὰν τὰ παρόντα ὀνόματα: Θεοφίλου μοναχοῦ, Νικολάου, Δέσπως, Μπαλλάνου, Ἰωάννου, Πάνου, Μπαλλάνου, Δημητρίου, Στεφανῆ, Χρυσόθεμης, Ζαφήρως, Ζαχάρως καὶ Δράκως καὶ τελειώνοντας ὁ χρόνος καὶ κάνοντας τὸ χρέος τους, νὰ τοὺς δίδουσιν

1) Ἅγιου Σωτῆρος (λατινικὴ ἐκκλησία).

2) Ἡ ὀμήγουρις τῶν ἱερέων.

3) Ἐφημέριον.

4) Ναῖσκος.

5) Τῆς Εἰρήνης.

6) Ἅγιου Ἰωάννου καὶ Παύλου.

7) Ἅγία Τράπεζα.

ὄλα δουκ. 220 κι' ἂν ἴσως ἐκεῖνον τὸν καιρὸν δὲν τύχη νὰ εἶναι ἀρχιερεὺς, τὰ δουκάτα ἑκατὸν νὰ τὰ διαμοιράσουσιν οἱ ἐπίτροποι μου εἰς πτωχοὺς τοῦ ῥήτου μας διὰ ψυχικὴν μου σφίαν¹ καὶ τῶν ἄνω ὀνομάτων καὶ οἱ ἑφημέριοι καὶ προσημέριοι μὲ τὸν ἱεροδιάκονα νὰ εἰποῦσι ταῖς λειτουργίαις ὡς ἄνωθεν καὶ νὰ μνημονεύσουσιν ἀπαράλλακτα καὶ νὰ τοὺς δόσουν τὰ δ. 120 ὡς ἄνωθεν καὶ ἂν δὲν ταῖς εἰποῦσι, νὰ μοιράζονται καὶ αὐτὰ ὡς ἄνωθεν.

Τὸν ἔχοντας ὄλαις ταῖς προειρημέναις ἡμέραις τῶν λειτουργιῶν καὶ ὄλαις ταῖς Κυριακαῖς καὶ δοξολογημέναις ἑορταῖς, νὰ ἄφθῃ ὁ κανδηλάπτης ἕνα τόρτζο ἀπάνου εἰς τὸ μνήμα μου καὶ ταῖς καθημεριναῖς ἕνα κανδελότο² νὰ καίῃ, ἀφοῦ ἀρχήσῃ ἕως νὰ τελειώσῃ ἡ λειτουργία, εἰς καιρὸν χρόνον ἕνα καὶ διὰ νὰ ἐπιμελεῖται ὁ κανδηλάπτης νὰ ἄφθῃ εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ νὰ σβύνη εἰς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας, τελειώνοντας ὁ Χρόνος καὶ κάνοντας τὸ χρέος του νὰ τοῦ δίδουσι δουκάτα δέκα καὶ τὸ τόρτζο καὶ κανδελόττο νὰ τὸ ἀγοράζουσιν οἱ ἐπιτρόποι μου. ΙΑ^{ον} διὰ χρέος καὶ ὑπόσχεσίν μου ἀφίνω νὰ δώσουν εἰς τὸ ὄσπιτάλε δέλλα πιετὰ³ καὶ διὰ ψυχικὴν μου σωτηρίαν καὶ τῶν γονέων καὶ ἀδελφῶν μου δουκάτα δύο χιλιάδες. ΙΒ^{ον} ἀφίνω καὶ εἰς τὸ ὄσπιτάλε δελλ' ἰγκουράμπιλοι⁴ δουκάτα δικόσια. ΙΓ^{ον} καὶ σιὰ δύο ὄσπιτάλια: μενδηκάντοι⁵ καὶ ὄσπιταλέτο⁶ ἀφίνο ἀπὸ δουκ. 50 σὲ καθ' ἕνα, ὄλα ἑκατὸν. ΙΔ^{ον} καὶ τῶν ὄσιωτάτων καὶ αἰδεσιμωτάτων πατέρον Καπουτζίνον⁷, εἰς τὸ μοναστήρι Ρεδεντόρ⁸ σιτὴ τζουέκα⁹ ἀφίνω δουκάτα ἑκατὸν νὰ εἰποῦσι τόσαις λειτουργίαις διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ τῶν γονέων μου καὶ θείων μου καὶ ἀδελφῶν μου. (ΙΕ^{ον} ἄκυρον, διαγεγραμμένον). ΙΣ^{ον} καὶ τοῦ εὐλαβεοτάτου παπᾶ κὺρ Ἄντωνίου Μπούμπουλη κουμπάρου μου τοῦ ἀφίνω δουκάτα ἑκατὸν μὲ ὑπόσχεσιν νὰ εἰλῆ τόσαις λειτουργίαις ὅταν μπορέσῃ καὶ νὰ παρακαλῆ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ τῶν κεκοιμημένων συγγενῶν μοι. ΙΖ^{ον} καὶ τῶν ὄσιωτάτων Καλογράδων μας στὸν ἅγιον Γεώργιον ἀφίνω δουκάτα

1) σωτηρίαν.

2) κηρίον.

3) = Νοσοκομεῖον τῆς Εὐσπλαχνίας.

4) = Νοσοκομεῖον τῶν Ἀνιάτων.

5) = ἐπαιτῶν.

6) μικρὸν νοσοκομεῖον.

7) = τάγμα μοναχῶν (Γαλλιστὶ Capucins).

8) = λυτρωτοῦ.

9) ἡ Giudecca καὶ εἰς τὴν Ἑνετικὴν Ziuessa εἶναι νησίς ἐν Βενετία, ἐνθα εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν ἡ ἀριστοκρατία εἶχε περιορίσει τοὺς Giudei ('Ιουδαίους) ἐξ οὗ καὶ ὀνομάσθη οὕτω.

ἑβδομήντα δύο νὰ τὰ μοιράσουσιν ἴσια ἀνάμεσόν τους μὲ ὑπόσχεσιν νὰ ψάλλουσι σὲ καιρὸν ἑνὸς χρόνου κάθε παρασκευὴν τὸν παρακλητικὸν κανόνα τῆς Θεοτόκου παρακαλώντας τὸν Θεὸν διὰ πρεσβειῶν τῆς, διὰ τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ ὑπὲρ ψυχικῆς σωτηρίας τῶν γονέων μου καὶ θεῶν μου καὶ τῶν κεκοιμημένων ἀδελφῶν μου καὶ διὰ τὴν ζωὴν, ὑγίαν καὶ εὐημερίαν τῶν ζώντων, δουκάτα 72. (IΘον ἄκυρον). ΙΘον τῆς δουλεύτρας ποῦ τότε τύχη εἰς δούλευσιν τοῦ σπιτιοῦ μου νὰ τῆς πληρώσουσι σωστὸ τὸ σαλλάριον¹ ποῦ νὰ τῆς λείψη καὶ ἀκόμη νὰ τῆς δώσουν δουκάτα τριάντα διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ εἰς χρόνον ἕνα εἰς δούλευσιν τοῦ σπητιοῦ ἢ καθὼς φανησθῇ τῶν ἐπιτρόπων μου δ. 30. Κὸν παραγγέλω νὰ δώσουν τοῦ κουμπάρου μου Sr Γιάκομο Πεδρέτη δουκάτα 25 καὶ ὅ,τι ἔχει νὰ λάβῃ ῥέστο ἀπὸ τὰ ἔξοδα ποῦ κάνει σταῖς πραγματίαις κατὰ τὸν λογαριασμὸν ποῦ νὰ δείξῃ μὲ βάρος τῆς συνειδήσεώς του. Καὶ τῶν ἑξι βσιτάζων ποῦ συνηθίζουσι νὰ ὑπηρετοῦν εἰς τὸ σπίτι ἀπὸ τὸν κάμπον² τοῦ S. Φιλίππου καὶ Γιάκομου δ. 24 πρὸς δ. 4 τοῦ καθ' ἑνὸς διὰ νὰ παρακαλοῦν τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ διὰ νὰ ὑπηρετήσουν τότε εἰς ὅ,τι κάνει χρεῖα. ΚΑον ἀφίνω καὶ τοῦ κουμπάρου μου κύρ Ἀγγέλου Κώτζη διὰ νὰ συμβοηθῶ τὴν κληρονομίαν μου καὶ νὰ συντρέχῃ σὲ ὅ,τι κάμη χρεῖα τῆς κληρονομίας μου εἰς τὸ παλάτι σὲ καιρὸν ἑνὸς χρόνου (ἂν κάμη καθὼς πρέπει τὸ χρέος του) δουκάτα ἑξήντα, ἀλλέως τρόπον νὰ εἶναι ἄκυρον τὸ παρὸν λεγάτον³ καὶ ὅτι γράμμα ἢ ῥειζήβερον⁴ τοῦ εὑρεθῇ ἢ νότα διὰ χρέος του νὰ εἶνε ἄκυρα καὶ ἀνίσχυρα καὶ νὰ μὴν ἔχῃ καμίαν πείραξιν ἀπὸ οὐδένα ἀπὸ τοὺς κληρονόμους μου δι' αὐτά. ΚΒον ἂν ἴσως καὶ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θανάτου μου εὑρίσκεται καὶ εἶναι εἰς τὴν συνήθη ὑπηρεσίαν ὁ Sr Τζουάννης Νόρης νὰ ἔχῃ νὰ ἀκολουθήσῃ νὰ συμβοηθῶ σὲ γραφαῖς καὶ ὅτι ἄλλο κάνει χρεῖα ἕως νὰ ξεφλήσουν οἱ χρεῶστες τῆς Νάπολης καὶ ἄλλοι τόποι τῆς Ἰταλίας καὶ κἀνωντας τὸ χρέος του καθὼς πρέπει ἀφίνω νὰ τοῦ δώσουν δουκάτα ἑκατόν, ἀμὴ ἀπὸ σαλλάριο δὲν εχῇ νὰ λαβῇ τίποτες διὰ τὸ ἀπερασμένον μῆτε διὰ τὸ ἐρχόμενον. ΚΓον τοῦ Sr Γερόλημο Μέλτζη σπειζέρη⁵ διὰ σημεῖον ἀγάπης καὶ διὰ νὰ παρακαλῇ διὰ τὴν ψυχὴν μου, τοῦ ἀφίνο δουκάτα εἴκοσι καὶ ἂν ἔχῃ νὰ λάβῃ ἀπὸ ἰατρικὰ διὰ λόγου μου νὰ πληρόνεται. ΚΔον τῆς S Τζανέτας Ρουμανέλλας γυναικὸς τοῦ Sr Πασχαλῆ Φόριζα ἀφίνω δουκάτα ἑξήντα μὲ ὑπόσχεσιν νὰ ἀκούσῃ τριάντα λειτουργίαις καὶ νὰ παρακαλῇ

1) = μισθοδοσία 2) campo (ἐκ συγκοπῆς ἀπὸ τὴν λέξιν Camposanto=Κοιμητήριον) ὀνομάζουσι ἐν Βενετία τὰς πρὸ τῶν Ναῶν μικρὰς πλατείας, ὅπου ἄλλοτε ἔθαπτον τοὺς νεκρούς. 3) = κληροδότημα 4) = ἀπόδειξις 5) = φαρμακοποιός.

διὰ τὴν ψυχὴν μου. ΚΕ^{ον} τοῦ Πιέρου Σπιέρα γοντουλλέρη¹ καὶ ἂν εἶναι εἰς τὸν καιρὸν τῆς τελευτῆς μου εἰς δούλευσίν μου τοῦ ἀφίνω δουκάτα εἴκοσι διὰ νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ ἂν εὐρεθῇ τότε τίποτες χρεώστης νὰ τοῦ εἶναι χαρισμένα. ΚΣ^{ον} τοῦ Sr Λουδοβίκου Τεσσάρη ἀφίνω δουκάτα πενήντα διὰ νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ νὰ τὸν συνδράμη εἰς ὅτι ἤθελε κάμη χρεία τῆς Κουμισαρίας μου.² ΚΖ^{ον} τὸν κύρ Μῆχον Ἰωάννου ποῦ τὸν ἐξηγόρασα ἀπὸ τὴν σκλαβίαν τῆς Ἀλγέρας μὲ ἑδικά μου σολδία³ διὰ νὰ εἶναι καὶ νὰ εὐρίσκεται εἰς ὑπηρεσίαν μου θέλω καὶ γροικῶ νὰ εἶναι ἐλεύθερος καὶ νὰ μὴν μπορέση κανένας ἀπὸ τοὺς κληρονόμους μου νὰ τοῦ ζητήση τίποτε ἀπὸ τὰ σολδία τῆς ἐξαγορᾶς του μῆτε διὰ τὰ ἔξοδα διὰ λόγου του ἕως νὰ φθάσῃ εἰς Βενετίαν μῆτε διὰ τὰ ἔξοδα ποῦ ἔγιναν καὶ γίνονται εἰς αὐτόν, ἀπὸ τὸν καιρὸν ποῦ ἦλθε σὶ σπῆτι μου 1676 τὸν Μάρτιον μῆνα καὶ εἰς ὅλον τὸν καιρὸν ποῦ νὰ σταθῇ εἰς ὑπηρεσίαν μου ἤτοι ἔξοδα φαγητοῦ καὶ ἐνδυμασίας του, ἰατροῦς καὶ ἰατρικά, ἀλλὰ μῆτε διὰ τὰ ὅσα τοῦ ἔδωσα εἰς διαφόρους καιροὺς νὰ στείλῃ τῆς μητρὸς του, μῆτε διὰ τὰ ὅσα τοῦ ἔδωσα μετρητὰ καὶ πράγματα καὶ τὰ ἔδωσε τοῦ κύρ ἀλέξη ἀδελφοῦ του νὰ πραγματευθοῦσι συντροφικῶς ἀνάμεσόν τους, ἀπὸ ὅλα αὐτὰ νὰ εἶναι ἐλεύθερος καὶ νὰ μὴν μποροῦν οἱ κληρονόμοι μου νὰ τοῦ ζητήσουν ἀπὸ αὐτὰ τίποτε καὶ ἀκόμη παραγγέλω νὰ τοῦ δώσουν οἱ ἐπιτρόποι μου ἀπὸ τὸ ἔχη μου Δουκάτα χίλια τριακόσια διὰ τὴν δούλευσίν του καὶ διὰ νὰ παρακαλῇ τὸν θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου καὶ διὰ νὰ ἔχη νὰ σταθῇ εἰς τὴν συνήθη ὑπηρεσίαν τοῦ σπῆτιου ἕως νὰ ἔλθῃ ὁ κύρ Ἰωάννης ἀδελφός μου εἰς Βενετίαν ἢ ἕναν χρόνον, δίχος νὰ τοῦ δοθῇ ἄλλο μόνον ἢ ἔξοδος τοῦ φαγίου του καὶ ἐνδυμασίας του νὰ γίνονται ἀπὸ τὸ ἔχη μου ἀμὴ ἂν ἴσως καὶ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τῆς τελευτῆς μου ἤθελεν εἶστε προτιότερα μισεμένος ἀπὸ τὸ σπῆτι μου καὶ εἶναι ἰσιασμένα τὰ ἀπερασμένα, τὸ λεγάτο νὰ εἶναι ἄκυρον καὶ μόνον Δ. 100 νὰ τοῦ δίδουν διὰ τὴν ψυχὴν μου. ΚΗ^{ον} μὲ τὸν κύρ Ἀναστάσιον Λάλον ἂν ἴσως καὶ προτοῦ μου συνέβη ὁ θάνατος δὲν τελειώσωμε καὶ ἰσιάσωμε τοὺς λογαριασμοὺς διὰ τὸ σαλλάριό του καὶ διὰ τὰ ἔξοδα φαγητοῦ καὶ ἄλλα ποῦ κάνει διὰ τὸ σπῆτι καὶ ὅτι ἐσκοδέρησε⁴ καὶ ὅσα μετρητὰ εἰς διαφόρους καιροὺς τοῦ ἔδωσα καὶ εἶναι γραμμένα ἀπὸ χειρὸς μου, εἰς τὰ λιμπρέτα⁵ του ποῦ γράφει τὰ ἔξοδα φαγητοῦ καὶ ἄλλα ποῦ εἶνε γραμμένα εἰς τὰ κατάστιχά μου ἂν ἴσως καὶ ζῶντος μου δὲν τελειοθοῦσιν αὐτοὶ οἱ λογαριασμοὶ νὰ τοὺς ἰδοῦσι καὶ νὰ τοὺς

1) = ὁ ὁδηγὸς τῆς Γόνδολας. 2) = Ἐπιτροπή 3) = πεντάρες καὶ γενικώτερον = χρήματα. 4) Εἰσέπραξε 5) βιβλιαράκια

τελειώσουσιν οἱ Ἐπιτρόποι μου μὲ βάρος τῆς ψυχῆς καὶ τῆς συνηδήσεως τοῦ αὐτοῦ Λάλου¹, βάνοντάς τον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ φοβεροῦ καὶ ἀδεκάστου Κριτοῦ νὰ τὸν παιδεύσῃ ἂν δὲν δείξῃ δίκαιον καὶ ἀληθινὸν λ/σμόν καὶ ἂν ἴσως τοῦ μένου νὰ λάβῃ τίποτε ἀπὸ τὸ σαλλάριόν του κατὰ τὴν ἔγγραφον συμφωνίαν 14/24 μαρτίου 1674 εἰς τὴν ὁποίαν ἂν καλὰ καὶ φαίνεται ὅτι παρέβη ἐπιδοῦν καὶ ὄντας ὑποσχόμενος νὰ μὴν μπορῇ νὰ κάμῃ καμία λογῆς μεταχειρίσιν μὲ οὐδένα ἐδικὸν μήτε μὲ ξένον ἀλλὰ νὰ εἶναι πάντοτε ὁλος διόλου εἰς μεταχειρίσιν καὶ ὑπηρεσίαν ἐδικὴν μου καὶ τοῦ νεγότηζιου² μου καὶ μ' ὅλον αὐτὸ ἔκαμεν ὅτι τοῦ ἤρεσεν, ὅμως ἂν δείξῃ ἀληθινὸν καὶ δίκαιον λ/σμόν, γροικῶ νὰ εἶναι ἐλεύθερος ἀπὸ τὴν ἄνωθεν ὑπόσχεσιν καὶ λογαριάζωντάς τον σωστὸ τὸ σαλλάριόν του κατὰ τὴν ἄνωθεν συμφωνίαν καὶ κάνωντας καὶ τελειώνοντας κάθε λ/σμόν ἂν ἴσως καὶ μείνῃ νὰ λάβῃ τίποτε νὰ πληρωθῇ εὐθύς, ἔιζῃ καὶ ἂν μείνῃ χρεώστης νὰ πληρώνῃ ἔχοντας νὰ σταθῇ εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ σπητίου ἕως νὰ ἔλθῃ ὁ κύρ Ἰωάννης ἀδελφός μου ἢ ἕνα χρόνον ὕστερα ἀπὸ τοῦ θανάτου μου διὰ νὰ προσέχῃ τὰ πράγματα καὶ πραγματείας ποῦ εὐρίσκονται εἰς τὸ σπητι, ὑπηρετῶν πιστῶς εἰς τὰ ὅσα χρειάζονται καὶ διὰ τοῦτο παραγγέλω νὰ τοῦ δώσουν Δουκ. τριακόσια καὶ νὰ τοῦ γίνετα ἡ ἔξοδος τῆς τροφῆς του ἀπὸ τὸ ἔχη μου, ἀμὴ ἂν ἴσως καὶ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν δὲν θέλει εἶστέν εἰς τὸ σπητι μου καὶ ὑπηρεσίαν μου τὸ αὐτὸ λεγάτο νὰ εἶναι ἄκυρον καὶ μόνον Δουκ. ἑκατὸν νὰ τοῦ δίδουν διὰ τὴν ψυχὴν μου. ΚΘον ἀφίνω τοῦ κουμπάρου κύρ Σίμων Βάτζιου μπαρμπέρη Δουκάτα τριάντα μὲ ὑπόσχεσιν νὰ ἀκούσῃ εἴκοσι λειτουργίαις καὶ νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου. ΛΑ'. τοῦ ἀνεψιοῦ μου κύρ Νικολάου Πουλημένου υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς μου ποτε κυρίας Χρυσόθυμης διὰ σημεῖον ἀγάπης καὶ νὰ γνωρίσῃ ὅτι δὲν μνησικακῶ διὰ τὰ ἀπερασμένα μάλιστα ὅλα τὰ συγχωρῶ, τοῦ ἀφίνω Δουκ. ἑκατὸν πενήντα καὶ διὰ τὸ χρέος τοῦ πατρός του νὰ εἶναι ἐλεύθερος καὶ νὰ μὴν ἔχη καμίαν πείραξιν ἀπὸ τοὺς κληρονόμους μου.

ΛΒ'. καὶ τοῦ ἄλλου μου ἀνεψιοῦ κύρ Ἰωάννου Πουλημένου ἀδελφοῦ τοῦ ἄνωθεν Νικολάου διὰ σημεῖον ἀγάπης καὶ ἐδικοσύνης καὶ διὰ τὴν δούλευσίν του ἀφίνο (ἂν εἶναι ἐκεῖνον τὸν καιρὸν εἰς τὸ σπιτι μου) νὰ τοῦ δώσουν δουκάτα 1500 ἔχοντας νὰ σταθῇ στὸ σπητι νὰ προσέχῃ ὅλα τὰ πράγματα καὶ πραγματείας ἕως νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ὁ Κύρ Ἰωάννης ἀδελφός μου καὶ καθὼς εἰς τὸν ἀπερασμένον ὅλον τὸ καιρὸν ἔκαμα ὅλα

1) Καὶ ὁ Λάλος Ἄναστ. εἶναι Ἰωαννίτης. 2) Ἐμπορικοῦ Καταστήματος.

του τὰ ἔξοδα τροφῆς ἐνδιμασίας καὶ κάθε ἄλλο χρειαζόμενον, ἔτσι καὶ στοὺς ἐρχόμενον γροικῶ νὰ τοῦ γίνεται ἀπὸ τὸ ἔχη μου ἕως τὸν ἐρχομὸν τοῦ ἀδελφοῦ μου Κύρ Ἰωάννου καὶ διὰ τὸ χρέος τοῦ πατρός του νὰ εἶναι καὶ αὐτὸς ἐλεύθερος, ἀμὴ ἂν ἴσως καὶ ἤθελεν εἶστε μισημένος¹ ἀπὸ τὸ σπῆτι μου πρὶν τῆς τελετῆς μου, τὸ παρὸν λεγάτο νὰ εἶναι ἄκυρον καὶ νὰ τοῦ δίδουσι μόνον Δουκ. τριακόσια. ΛΓ'. τῆς ἀδελφῆς μου κυρίας Μπενέτας² Καραγιάννοβας διὰ σημεῖον ἀδελφικῆς ἀγάπης τῆς ἀφίνω δουκάτα χίλια πεντακόσια, παρακαλώντας την καθὼς ἐγὼ κάνω νὰ μετέχη καὶ αὐτὴ μέρος καὶ τὰ παιδιὰ της ἀπὸ τὰ μνημόσυνα καὶ ψυχοφελῆ ἔργα καὶ παραγγέλματα ποὺ περιέχονται εἰς τὴν παροῦσαν μου διαθήκην εἰς τῶν ὁμοίων τρόπον καὶ αὐτὴ ὥστε ζῆ νὰ ἐνθυμῆται μὲ λειτουργίας καὶ ἄλλους ψυχοφελεῖς τόπους διὰ τὴν ἄνεσιν τῶν ψυχῶν καὶ συγχώρισιν τῶν ἁμαρτιῶν ἐμοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μας Μπαλάνου καὶ τῶν γονέων μας. ΛΔ'. καὶ τοῦ κύρ Λεωντάρη Γλυκῆ πρότου μου ἑξαδέλφου διὰ σημεῖον συγγενικῆς ἀγάπης καὶ διὰ νὰ ἔχη πολλὰς θυγατέρας διὰ ὑπανδρείαν τοῦ ἀφίνω Δουκ. 1500 παρακαλώντάς τον διὰ τοὺς οἰκτιρισμοὺς τοῦ Θεοῦ νὰ περνᾷ στοὺς ἐρχόμενον μὲ εἰρήνην καὶ ἄδολον κατὰ θεὸν ἀγάπην μὲ τὸν κύρ Ἰωάννην ἀδελφόν μου καθὼς πρέπει τῶν καλῶν συγγενῶν καὶ συμφέρει τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν, εἰ δὲ καὶ ἀκολουθήσῃ μὲ ἀνομούσαις σύγχισαις καὶ τρόπους σκανδαλώδεις μὲ αὐτόν, γροικῶ καὶ θέλω νὰ εἶναι ἄκυρον καὶ ἀνίσχυρον τὸ παρὸν λάσσον καὶ λεγάτο καὶ τὰ Δουκ. 1500 νὰ δοθοῦν εἰς χρέος τῆς πατρίδος μου Ἰωαννίνων ἢ νὰ διαμοιρασθοῦσιν εἰς πτωχοὺς καὶ φυλακισμένους χριστιανούς τῆς πατρίδος ἀπὸ τὸν ἀδελφόν μου κύρ Ἰωάννην ἢ ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Πάγγας τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου. ΛΕ'. τοῦ ἐκλαμπροτάτου αὐθέντος καὶ κουμπάρου τοῦ κυρ Πέτρου Γαρζόνη ὅπου πάντοτε μὲ ἄκραν ἀγάπην καὶ προθυμίαν ἐστάθη προσιάτης καὶ ἀντιλίπτωρ μου διὰ μικρὸν σημεῖον εὐχαριστίας τῶν πολλῶν μου χρεῶν καὶ ὑποσχέσεων ἀφίνω τῆς ὑψηλότητός του Δουκ. 2000 παρακαλώντας τὴν φιλόφρονον μεγαλοψυχίαν της νὰ μὴν ἀποβλέψῃ εἰς τὴν εὐτέλειαν τοῦ λάσσου ἀλλ' εἰς τὴν προθυμίαν καὶ μεγάλην εὐλάβειαν τοῦ ταπεινοῦ πιστοτάτου δούλου του καὶ ἀκόμη δουλοπρεπῶς ἱκετεύω τὴν ὑψηλότητά του νὰ εὐχαριστηθῇ νὰ μοῦ χάρισῃ τούτην τὴν ὑστερινὴν χάριν νὰ δεχθῇ τὸ βᾶρος ἐτοῦτο νὰ παρασταθῇ καὶ νὰ ἐπιστατήσῃ διὰ νὰ τελειώσουν οἱ ἐπιτρόποι μου ταῖς παραγγελίαις μου καὶ μάλιστα νὰ τελειωθοῦσι καὶ νὰ ἀναπληρωθοῦσι τὰ δεπόζιτα³ ποῦ ὀρδινιάζω⁴ τόσον

1) φευγᾶτος. 2) ἴδε Διαθήκην Ν. Καραγιάννη ὑποσημείωσιν α). 3) καταθέσεις. 4) διατάσσω.

εἰς τὴν τζέκα¹ στα 3 τὰ ἑκατὸν ὅσον καὶ στα ἄλλα δεπόζητα καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ με κείνην τὴν καθαρὰν ἀγάπην νὰ εἶναι πάντοτε βοηθὸν συνδρομητῆς καὶ ὑπερασπιστῆς εἰς ὅλα τὰ χρειζόμενα τῆς Κομισαρίας μου². ΛΣ'. καὶ τοῦ ἐκλαμπροτάτου αὐθεντοῦ καὶ κουμπάρου κυρίου μου Νικολάου Δονᾶ διὰ ταῖς ὑποσχέσεις μου καὶ διὰ τὴν παντοτινὴν ἀγάπην καὶ συνδρομαῖς ποῦ ἔδειξε πρὸς ἐμένα ἀφίνω Δουκ. 500 παρακαλώντας νὰ μὴ καταφρονήσῃ τὴν σμικρότητα ἀλλὰ νὰ ἀποβλέψῃ εἰς τὴν ὄρεξιν καὶ εὐλάβειαν τοῦ πιστοῦ τῆς ὑψηλότητός του Δούλου παρακαλώντας νὰ ἀκολουθήσῃ ἢ φιλάνθρωπος τῆς ὑψηλότητός του διάθεσις καὶ βοήθεια εἰς ὅτι ἤθελε κάμει χρεία τῶν κληρονόμων καὶ Κομισαρίας μου. ΛΖ'. με τὸν κύρ Γεώργιον Δύλιον³ εἰς τὰς 23 Ὀκτωβρίου 1654 ἐξοφλήσαμεν ἅπαντα λογαριασμὸν ποῦ ἀπέρασεν ἀνάμεσόν μας τόσον με αὐτὸν ὅσον καὶ με τὸν Στεφανῆ Μπαμπουλάγιον⁴ καθὼς με ἰδιόχειρόν του γράμμα εἰς τὸ λίμπρο⁵ ἀπὸ τὰ ρετζίβερα⁶ ἐκείνου τοῦ καιροῦ φανερώνει καὶ βεβαιώνει καὶ διὰ νὰ φαίνεται χρεώσιτος εἰς τὰ κατάστιχά μου καὶ ῥετζήβερά του σὲ χαρτία δουκάτα ἑξακόσια πενήντα καὶ λ. 18 ποῦ τοῦ ἐδάνεισα μετὰ ταῦτα εἰς διαφόρους καιροὺς, παραγγέλο νὰ μὴν ἤμπορῇ τινὰς ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους μου ἢ κληρονόμους νὰ τοῦ δόσῃ καμμίαν ἐνόχλησιν διὰ αὐτά, ἀλλὰ τὰ ἀφιερώνω ὅλα τοῦ αὐθεντοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ ἔλεημοσύνην τῶν ἐλαχίστων ἀδελφῶν του καὶ διὰ τοῦτο ἀφίνω εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ αὐτοῦ κύρ Γεωργίου ἂν ἴσως καὶ εὑρεθῇ σὲ στατό⁷ ποῦ νὰ εὐπορῇ καὶ νὰ ἔχη, νὰ τὰ διαμοιράσῃ ὅλα εἰς ἔλεημοσύνην εἰς πτωχοὺς τοῦ ῥήτου μας, εἰ δὲ καὶ δὲν ἔχη θέλω ὅτι ὄχι μόνον νὰ μὴν ἔχη ἀπὸ κανένα κληρονόμον μου καμμίαν πείραξιν δι' αὐτά ἀλλὰ νὰ τοῦ δόσουν οἱ ἐπιτρόποι μου Δουκάτα ἑκατὸν διὰ νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν μου. ΛΗ'. τοῦ Κύρ Νικολάου Γλυκῆ πρώτου μου ἐξαδέλφου διὰ σημεῖον ἀγάπης καὶ συγγενείας καὶ διὰ νὰ ἔχη νὰ δεχθῇ τὸ βᾶρος τῆς Κομισαρίας μου καὶ νὰ ἀναπληρώσῃ καὶ νὰ τελειώσῃ ὅλας μου τὰς παραγγελίας ποῦ στὴν παροῦσά μου διαθήκην ὀρδινιάζω, τοῦ ἀφίνω δουκάτα χίλλια πεντακόσια. ΛΘ'. καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ μου (υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς μου κυρίας Μπενέτας) τοῦ κύρ Νικολάου Καραγιάννη τὸν ὁποῖον ἔβαλα ἀπὸ τὴν πρώτην Μαρτίου 1687 νὰ γράφῃ εἰς τὰ κατάστιχά μου καὶ

1) Νομισματοκοπεῖον—θησαυροφυλάκιον.

2) τῆς ἐπιτροπῆς.

3, 4) Ἰωαννῖται.

5) βιβλίον.

6) ἀποδείξεις

7) θέσιν.